

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಸವಿ ಕನ್ನಡ

ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ

ಅಭ್ಯಾಸ ಸಹಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

ಭಾಗ-2

ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

ಓನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩.

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಗದ್ಯ - ಪದ್ಯಗಳು	ಕೃತಿಕಾರರ ಹೆಸರು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
೯.	ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳು	- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ	೧
೧೦.	ಸತ್ಯವಂತ ಬಾಲಕ	- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ	೭
೧೧.	ಮಂಗಗಳ ಉಪವಾಸ (ಪದ್ಯ)	- ಮಚ್ಚಿಮಲೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾವ್	೧೩
೧೨.	ನೇಗಿಲು	- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ	೧೬
೧೩.	ಸರಳತೆ	- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ	೨೩
೧೪.	ಕಡಲು (ಪದ್ಯ)	- ವಾಣಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ	೨೯
೧೫.	ಸಹಬಾಳ್ವೆ	- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ	೩೪
೧೬.	ಕಾವೇರಿ	- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ	೪೨
೧೭.	ತಾಯಿ (ಪದ್ಯ)	- ಎ.ಕೆ. ರಾಮೇಶ್ವರ	೪೮

ಪಾಠ - ೯

ಮೂರು ಕಲ್ಪಗಳು (ಗದ್ಯ)

ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

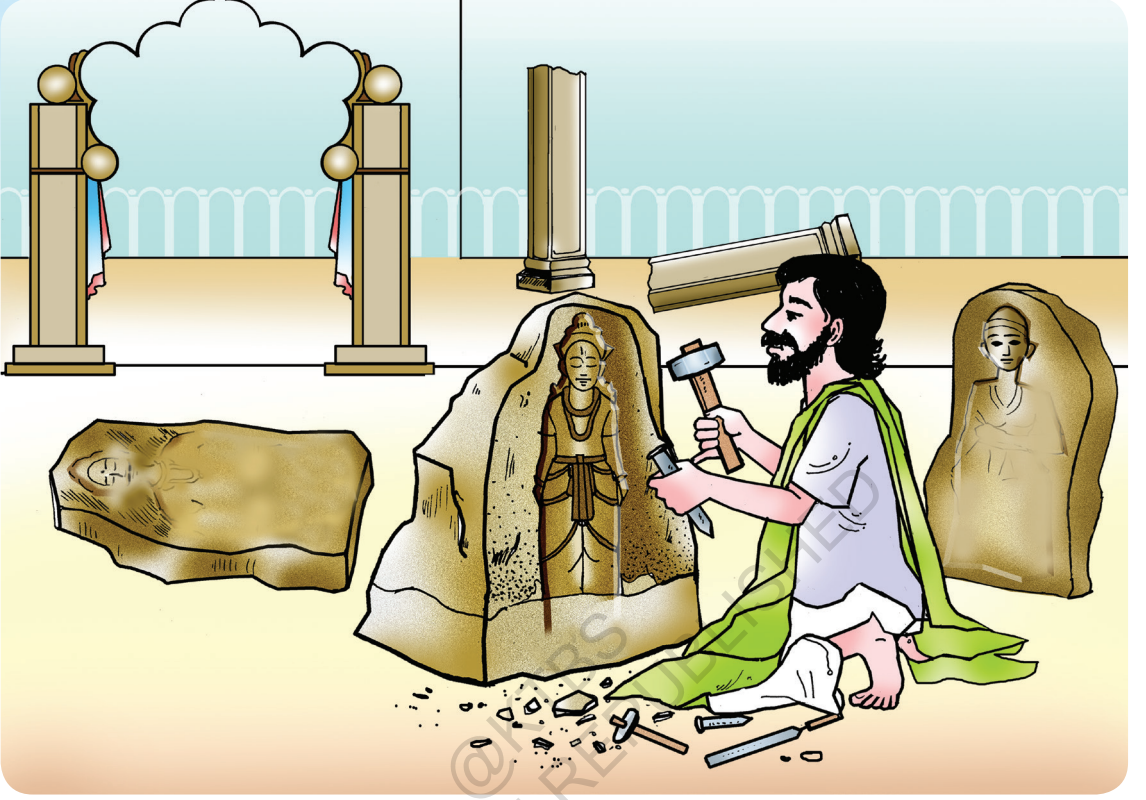
– ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

ಈ ಚಿತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗದ್ಯ)

ಒಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಿ ಸುಂದರವಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲು ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಂದನು. ಮೊದಲನೆಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದನ್ನು ಉಳಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಕೆತ್ತಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆಗ ಆ ಕಲ್ಲು ಶಿಲ್ಪಿಯ ಏಟನ್ನು ತಾಳದಾಯಿತು. “ಅಯ್ಯೋ ಶಿಲ್ಪಿಯೇ, ನಾನು ಏಟನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು” ಎಂದಿತು. ಶಿಲ್ಪಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟನು. ಮತ್ತೆ ಎರಡನೆಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಅದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಏಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದನು. ಆ ಕಲ್ಲು ಸಹ ನೋವು ಸಹಿಸದಾಯಿತು. “ಶಿಲ್ಪಿ.. ಶಿಲ್ಪಿ.. ನನಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಟುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು” ಎಂದು ಗೋಗರೆಯಿತು. ಅದರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿಲ್ಪಿಗೆ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಲ್ಲು ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದನ್ನಾದರೂ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡೋಣ ಅಂದುಕೊಂಡನು. ಮೂರನೆಯ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದನು. ಆ ಕಲ್ಲು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಏಟುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಶಿಲ್ಪಿ ಆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಪಟ್ಟನು.

ಈ ಸುಂದರ ಕಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಜನರು ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಮೂರ್ತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ಬಾಯಿತುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಮೊದಲ ಎರಡು ಕಲ್ಲುಗಳು ಗಮನಿಸಿದವು. ಜನರ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾವು ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಪಟ್ಟವು. ಕೊನೆಗೆ ಅವೆರಡೂ “ನಾವು ಶಿಲ್ಪಿಯ ಏಟುಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಹೋದೆವು. ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಏಟನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸಹ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ಎಂದು ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಣ” ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದವು.

ಅದರಂತೆ ಒಂದು ದಿನ ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ನಾವು ಈಗ ಎಷ್ಟು ಏಟುಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡವು. ಶಿಲ್ಪಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಜನರು ಮೂರು ಶಿಲ್ಪಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿದರು. ಶಿಲ್ಪಿಯ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಅವನಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ತಾಳೆಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲವಿದೆ

ಅ. ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ.

ಶಿಲ್ಪಿ	ಪ್ರಾರಂಭ	ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ	ಉಳಿ	ಮೂರ್ತಿ
ಕೆತ್ತು	ಸುತ್ತಿಗೆ	ಹತ್ತಾರು	ಎಟು	ಸುಂದರ
ಶಿಲ್ಪ	ಸಂತೋಷ	ಹೊಗಳು	ಗೆಲೆಯ	ಕೊಂಡಾಡು

ಆ. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ವಿಗ್ರಹ	-	ಪ್ರತಿಮೆ
ಸುಂದರ	-	ಚೆಲುವು
ಸಹಿಸು	-	ತಾಳು

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರಿ :

೧. ಶಿಲ್ಪಿ ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ತಂದನು?
೨. ಶಿಲ್ಪಿಯು ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೆತ್ತಲು ಏನನ್ನು ಬಳಸಿದನು?
೩. ಯಾವ ಕಲ್ಲು ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಯಿತು?
೪. ಮೊದಲೆರಡು ಕಲ್ಲುಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಏನೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದವು?

ಆ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಮೊದಲನೆಯ ಕಲ್ಲು ಶಿಲ್ಪಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿತು?

.....

೨. ಮೂರನೆಯ ಕಲ್ಲು ಹೇಗೆ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಯಿತು?

.....

೩. ಜನರು ಏನನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿದರು?

.....

ಇ) ಮಾದರಿಯಂತೆ ಪದಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬರೆ :

ಮಾದರಿ: ಮೂರ್ತಿ + ಅನ್ನು = ಮೂರ್ಮಯನ್ನು
ಶಿಲ್ಪಿ + ಅನ್ನು = ...
ಸುತ್ತಿಗೆ + ಅನ್ನು = ...

ಈ) ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪದ ತುಂಬಿ :

೧. ಒಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಿ ಸುಂದರವಾದ ಕೆತ್ತಲು ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಂದನು.
೨. ಆ ಕಲ್ಲು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
೩. ಜನರು ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ಬಾಯಿತುಂಬ.....

ಉ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಘಟನೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಜನರು ಮೂರು ಶಿಲ್ಪಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿದರು.
೨. “ಅಯ್ಯೋ ಶಿಲ್ಪಿಯೇ ನಾನು ಏಟನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು” ಎಂದಿತು.
೩. ಆ ಕಲ್ಲು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಏಟುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
೪. ಶಿಲ್ಪಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

೧.

.....

೨.

.....

೩.

.....

೪.

.....

ಉ) ಗೆರೆ ಎಳೆದ ಪದ ಓದಿ ಮತ್ತು ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲು ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಂದನು.....
೨. ಅದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದನು.
೩. ಮೂರನೆಯ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದನು.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ.

@KTBS
NOT TO BE REPUBLISHED

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಈ ಗದ್ಯದ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವ ಮತ್ತು ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವಿರಿ.

ಪಾಠ - ೧೦
ಸತ್ಯವಂತ ಬಾಲಕ (ಗದ್ಯ)

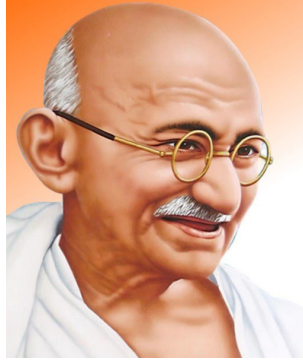
ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

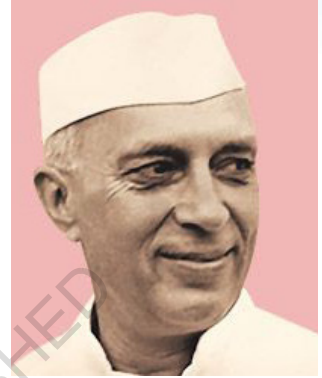
ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ

ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು

ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್

ಡಾ|| ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್

ಲೋಕಮಾನ್ಯ
ಬಾಲಗಂಗಾಧರ್ ತಿಲಕ್

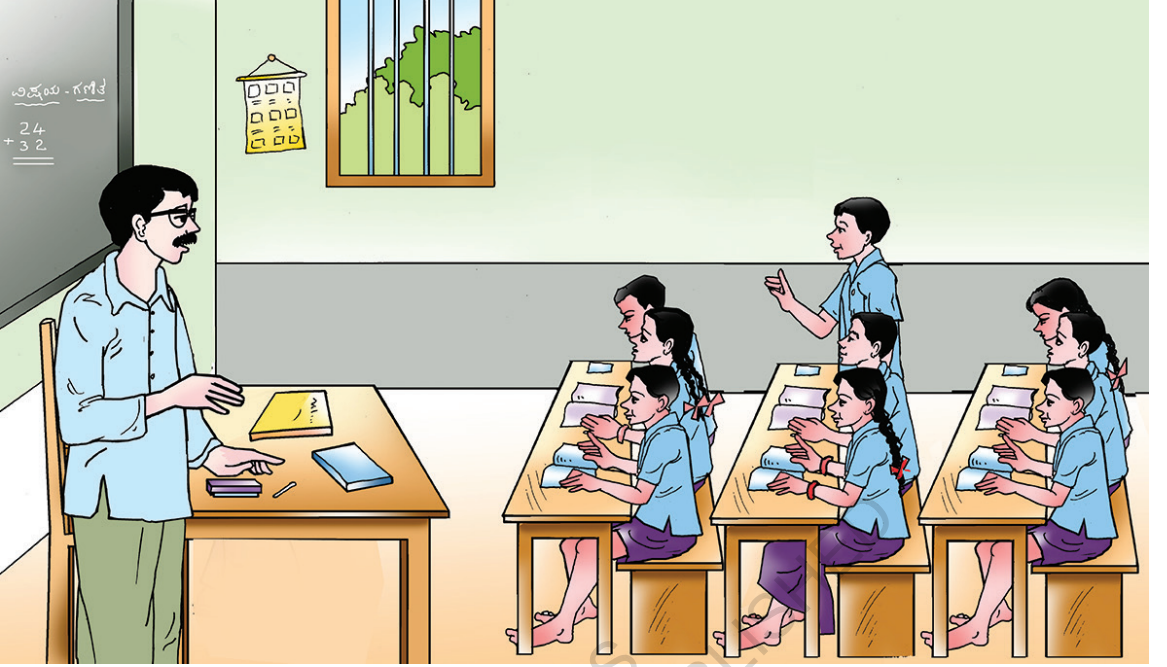

ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್

ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ

ಸತ್ಯವಂತ ಬಾಲಕ (ಗದ್ಯ)

ಗುರುಗಳು ತರಗತಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡರು. ಕೂಡಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಸದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕುಳಿತರು. ಗುರುಗಳು ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ಮಕ್ಕಳು ನಿಂತು ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿದರು. ಗುರುಗಳು “ಮಕ್ಕಳೇ ಈ ದಿನದ ಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋಣವೇ?” ಎಂದರು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ “ಆಗಲಿ ಗುರುಗಳೇ” ಎಂದರು. ನಾನು ನಿನ್ನ ದಿನ ನೀಡಿದ್ದ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕ ಎದ್ದು ನಿಂತನು. “ಗುರುಗಳೇ, ನಾನು ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಗುರುಗಳು ಆ ಹುಡುಗ ಮಾಡಿ ತಂದಿರುವ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡಿತು. ಆಗ ಬಾಲಕನಿಗೆ “ಭೇಷ್! ನೀನು ಜಾಣ. ಬಾ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೋ” ಎಂದರು. ಆದರೆ ಆ ಬಾಲಕ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ. ಅವನು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು.

ಹುಡುಗ ಅಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. “ಏಕಪ್ಪ, ನಿನಗೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲು ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು “ನನ್ನನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಗುರುಗಳೇ, ನಾನು ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರ ನೆರವಿನಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಬಾಲಕನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿ ಮತ್ತು ಆನಂದವಾಯಿತು. ಬಾಲಕನಿಗೆ “ಮಗೂ ನೀನು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀಯಾ, ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಯಿತು. ಇದೇ ಗುಣವನ್ನು ಸದಾಕಾಲ ಕಾಪಾಡಿಕೊ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀನು

ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗು” ಎಂದು ಹರಸಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ತಾವೇ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಮುಂದೆ ಗುರುಗಳ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಯಿತು. ಆ ಸತ್ಯವಂತ ಬಾಲಕನೇ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರು. ಇವರನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಗುರುಗಳೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಗೋಖಲೆಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ

ಅ) ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ.

ಗುರು	ಹೆಜ್ಜೆ	ಹರಸು	ಕ್ಷಮಿಸಿ	ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಸತ್ಯವಂತ	ವಂದಿಸು	ಇಷ್ಟ	ಮಹಾತ್ಮ	ದಯವಿಟ್ಟು
ರಾಜಕೀಯ	ಮೌನ	ಸ್ವತಃ	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ	ಪರಿಶೀಲಿಸು
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ	ಹೋರಾಟ	ಅಭಿಮಾನ	ಅಚ್ಚರಿ	ಸಕ್ರಿಯ
ಜಾಣ	ಆನಂದ	ಶಿಕ್ಷಣ	ಜಾಗೃತಿ	ಮನೋಭಾವ

ಆ) ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಸುಳಿವು	–	ಗುರುತು
ಸದ್ದು	–	ಶಬ್ದ
ಮೌನ	–	ಮಾತನಾಡದೆ ಇರುವುದು
ಪರಿಶೀಲಿಸು	–	ಪರೀಕ್ಷಿಸು
ಆಶ್ಚರ್ಯ	–	ಅಚ್ಚರಿ
ಹರಸು	–	ಆಶೀರ್ವದಿಸು
ಗೌರವ	–	ಮರ್ಯಾದೆ
ಜಾಗೃತಿ	–	ಎಚ್ಚರ ಮೂಡಿಸು
ಮನೋಭಾವ	–	ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆ

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಗುರುಗಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು?

.....

೨. ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದನು?

.....

೩. ಗುರುಗಳು ಹುಡುಗನಿಗೆ ಯಾವ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದರು?

.....

೪. ಬಾಲಕನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಲು ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ?

.....

೫. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಮತ್ತು ಆನಂದ ಏಕಾಯಿತು?

.....

೬. ಸತ್ಯವಂತ ಬಾಲಕನ ಹೆಸರೇನು?

.....

ಆ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಗುರುಗಳ ಬಳಿ ಬಾಲಕನು ಏನೆಂದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದನು?

.....

.....

೨. ಗುರುಗಳು ಬಾಲಕನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹರಸಿದರು?

.....

.....

೩. ಗೋಖಲೆಯವರು ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರು?

.....

.....

ಇ) ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷರ ಬಳಸಿ ಸೂಕ್ತ ಪದ ರಚಿಸಿ :

ಮಾದರಿ : ಪ್ರಾರಂಭ (ಕಂ, ಸ, ರಂ)

೧. ಅ ಮಾನ (ಬೆ, ಭಿ, ರ)

೨. ಮಾಣಿಕತೆ (ಪ್ರಾ, ದಾ, ತ್ರಾ)

೩. ಹರ (ಜು, ಪು, ಸು)

೪. ಸತ್ಯ ತ (ವಂ, ನಂ, ಗಂ)

ಈ) ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪದ ತುಂಬಿ :

೧. ಭೇಷ್! ನೀನು

೨. ಅವನು ಒಂದು ಮುಂದೆ ಇಡಲಿಲ್ಲ.

೩. ಇವರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಉ) ಪದಗಳನ್ನು ಓದಿ ನಂತರ ಬರೆಯಿರಿ :

ಸದ್ದು		ನಿಲ್ಲಿಸಿ		ಪಾಠವನ್ನು	
ಮಕ್ಕಳು		ಲೆಕ್ಕಗಳು		ಕಣ್ಣುಗಳು	
ಮನಸ್ಸು		ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ		ಇಷ್ಟ	
ಕ್ಷಮಿಸು		ದಯವಿಟ್ಟು		ಸುಳ್ಳು	
ಗುಣವನ್ನು		ಸ್ವತಃ		ಸತ್ಯವಂತ	
ಅಚ್ಚರಿ		ಪ್ರಜೆಗಳು		ಸಕ್ರಿಯ	

ಉ) ಪದಬಂಧ :

	ರ	ತ
ಬಾ	ಲಿ	
ಕ್ಷ		ಸು

ಸುಳಿವು ಆಧರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಅಕ್ಷರ ಬರೆಯಿರಿ : (ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ)

೧. ನಮ್ಮ 'ದೇಶದ' ಹೆಸರು
೨. 'ಹುಡುಗನನ್ನು' ಹೀಗೂ ಕರೆಯುವರು
೩. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವುದು

ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಈ) ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಓದಿ :

೧. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ.
೨. ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿನಯವೇ ಭೂಷಣ
೩. ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ, ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಈ ಗದ್ಯದ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಕ್ತಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವಿರಿ.

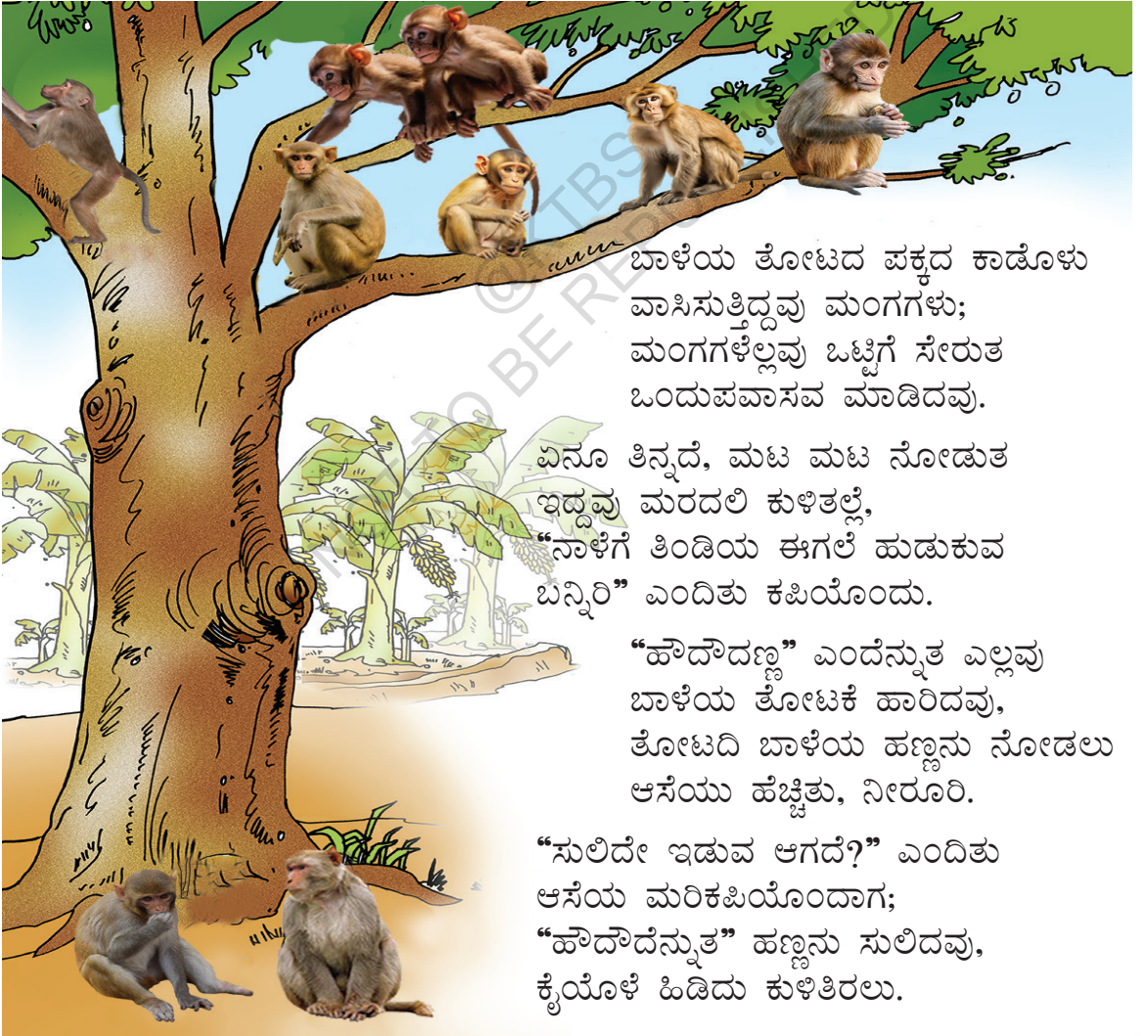
ಪಾಠ - ೧೧ ಮಂಗಗಳ ಉಪವಾಸ (ಪದ್ಯ)

ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ.

೧. ನೀವು ನೋಡಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಯಾವುವು?
೨. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದೀರಿ?
೩. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾವುದು?
೪. ನಿಮ್ಮ ಊರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಯಾವ ಯಾವ ತೋಟಗಳಿವೆ?
೫. ನೀವು ತಿಂದಿರುವ ಹಣ್ಣುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ?
೬. ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಹಣ್ಣು ಯಾವುದು?

ಬಾಳೆಯ ತೋಟದ ಪಕ್ಕದ ಕಾಡೊಳು
ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮಂಗಗಳು;
ಮಂಗಗಳೆಲ್ಲವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ
ಒಂದುಪವಾಸವ ಮಾಡಿದವು.

ಏನೂ ತಿನ್ನದೆ, ಮಟ ಮಟ ನೋಡುತ
ಇದ್ದವು ಮರದಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ,
“ನಾಳೆಗೆ ತಿಂಡಿಯ ಈಗಲೆ ಹುಡುಕುವ
ಬನ್ನಿರಿ” ಎಂದಿತು ಕಪಿಯೊಂದು.

“ಹೌದೌದಣ್ಣ” ಎಂದೆನ್ನುತ ಎಲ್ಲವು
ಬಾಳೆಯ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹಾರಿದವು,
ತೋಟದಿ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣನು ನೋಡಲು
ಆಸೆಯು ಹೆಚ್ಚಿತು, ನೀರೂರಿ.

“ಸುಲಿದೇ ಇಡುವ ಆಗದೆ?” ಎಂದಿತು
ಆಸೆಯ ಮರಿಕಪಿಯೊಂದಾಗ;
“ಹೌದೌದೆನ್ನುತ” ಹಣ್ಣನು ಸುಲಿದವು,
ಕೈಯೊಳೆ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿರಲು.

“ಕೈಯಲ್ಲೇತಕೆ ಬಾಯೊಳಗಿಟ್ಟರೆ
ಆಗದೆ?” ಎಂದಿತು ಇನ್ನೊಂದು,
ಹಣ್ಣನು ಬಾಯಲಿ ಇಟ್ಟವು “ಜಗಿದೇ
ಇಡುವೆವು” ಎಂದಿತು ಮತ್ತೊಂದು.

ಜಗಿದೂ ಜಗಿದೂ, ನುಂಗಿದವೆಲ್ಲಾ
ಆಗಲೆ ಮುಗಿಯಿತು ಉಪವಾಸ.

– ಮಚ್ಚಿಮಲೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾವ್

ಅ. ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ.

ಬಾಳೆ	ಸುಲಿ	ತೋಟ	ಇಡು	ಉಪವಾಸ
ಹಿಡಿ	ಹುಡುಕು	ಬಾಯಿ	ಹಾರು	ಇನ್ನು
ಹಣ್ಣು	ಜಗಿ	ಆಸೆ	ನುಂಗು	ಹೆಚ್ಚು

ಆ. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಪಕ್ಕ	–	ಬದಿ, ಮಗ್ಗಲು, ಹತ್ತಿರ.
ಉಪವಾಸ	–	ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನದೆ ಇರುವುದು.
ಕಪಿ	–	ಕೋತಿ.
ಆಸೆ	–	ಬಯಕೆ.
ಜಗಿ	–	ಅಗಿಯುವುದು.
ಸುಲಿ	–	ಸಿಪ್ಪೆಬಿಡಿಸು.
ನುಂಗು	–	ಸೇವಿಸು, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಇಳಿಸುವುದು.

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಮಂಗಗಳು ಎಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು?

.....

೨. ಮಂಗಗಳು ಯಾವ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹಾರಿದವು?

.....

೩. ಮಂಗಗಳು ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವು?

.....

೪. ಮರಿಕಪಿ ಏನು ಹೇಳಿತು?

.....

೫. ಮಂಗಗಳು ಉಪವಾಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಗಿಸಿದವು?

.....

ಆ) ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಮಂಗಗಳೆಲ್ಲವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ ಮಾಡಿದವು.

೨. ಏನೂ ತಿನ್ನದೆ ನೋಡುತ ಇದ್ದವು ಮರದಲ್ಲಿ.

೩. “ಕೈಯಲ್ಲೇತಕೆ ಆಗದೆ” ಎಂದಿತು ಇನ್ನೊಂದು.

ಇ) ‘ಅ’ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ‘ಆ’ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

‘ಅ’

‘ಆ’

೧. ಒಂದುಪವಾಸವ - ಹಣ್ಣನು ಸುಲಿದವು

೨. ನಾಳೆಗೆ ತಿಂಡಿಯ - ನೀರೂರಿ

೩. ಆಸೆಯು ಹೆಚ್ಚಿತು - ಮಾಡಿದವು

೪. ಹೌದಾದೆನ್ನುತ - ಈಗಲೆ ಹುಡುಕುವ

ಈ) ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ :

೧. ಮಟಮಟ

೨. ಹೌದೌದು

೩. ಜಗಿದೂ ಜಗಿದೂ

ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ಈ ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ.

೨. ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ಅಭಿನಯಿಸಿರಿ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಈ ಪದ್ಯ ಕಲಿಕೆಯ ಆನಂತರ ಏನು? ಮತ್ತು ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವಿರಿ.

ಪಾಠ - ೧೨
ನೇಗಿಲು (ಗದ್ಯ)

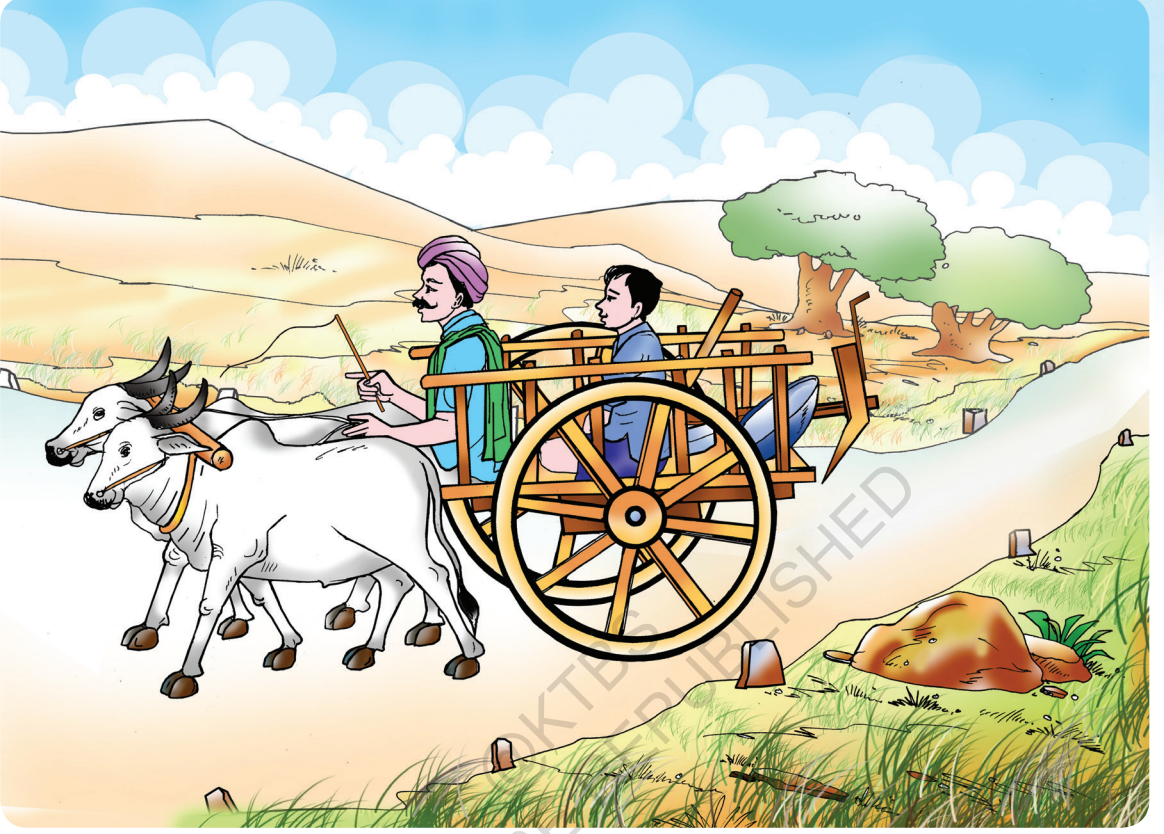
ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇವುಗಳ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

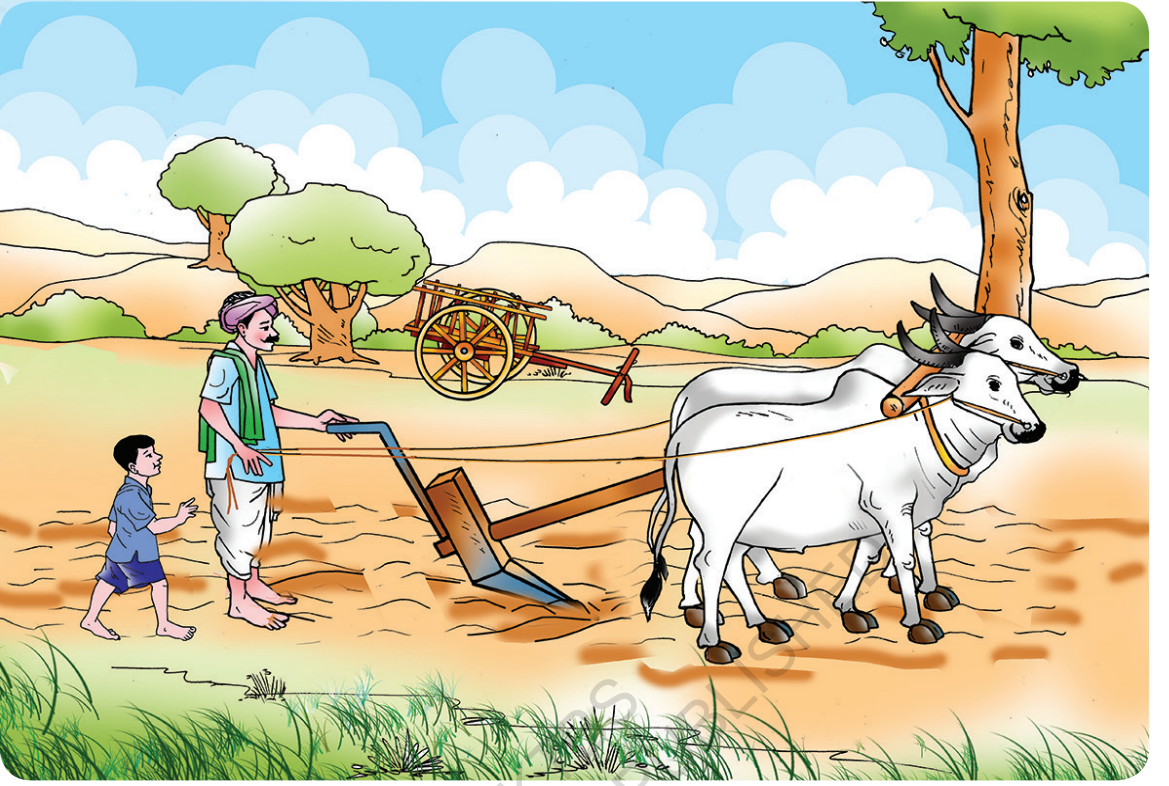

ನೇಗಿಲು (ಗದ್ಯ)

ರಾಮಣ್ಣ ಉತ್ತಮ ಬೇಸಾಯಗಾರ. ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಮಣ್ಣನ ಮಗ ಗಣೇಶ. ಗಣೇಶನ ಶಾಲೆಗೆ ಅಂದು ರಜೆ ಇತ್ತು. ಗಣೇಶ ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ತಾನು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ರಾಮಣ್ಣ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಒಪ್ಪಿದನು. ಉಳುಮೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಇಬ್ಬರೂ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು.

ಗಣೇಶ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು. ದಾರಿಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹೊಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಷಿಪಟ್ಟನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೊಲ ಬಂದಿತು. ರಾಮಣ್ಣ ಮಗನನ್ನು ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿದ. ಹೊಲ ಉಳಲು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಏರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ಹೊಲದ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಣೇಶನು ಅಪ್ಪನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದನು.

ಗಣೇಶ : ಅಪ್ಪಾ, ಹೊಲ ಉಳಲು ನೀನು ಬಳಸುವ ಸಾಧನಗಳು ಯಾವುವು?

ರಾಮಣ್ಣ : ನೇಗಿಲು, ನೊಗ, ಪಟಗಣ್ಣಿ, ಹಗ್ಗ ಇವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇನೆ ಮಗಾ.

ಗಣೇಶ : ಅಪ್ಪಾ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲು ಯಾವುದು? ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಏನು?

ರಾಮಣ್ಣ : (ರಾಮಣ್ಣ ನೇಗಿಲನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ) ಇದು ನೇಗಿಲು. ಹೊಲ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಉಳಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ. ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ನೇಗಿಲು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗಣೇಶ : ಅಪ್ಪಾ, ನೇಗಿಲನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ರಾಮಣ್ಣ : ಮರ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (ನೇಗಿಲನ್ನು ತೋರಿಸಿ). ಹೊಲವನ್ನು ಉಳುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲ ಬಾಯಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು 'ಕುಳ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಯುವ ನೇಗಿಲಿನ ಭಾಗವನ್ನು 'ಮೇಣಿ' ಎನ್ನುವರು.

ಗಣೇಶ : ಅಪ್ಪಾ, ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳ ಹೆಗಲನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹಾಕಿದ್ದೀಯಲ್ಲ, ಅದು ಏನು?

ರಾಮಣ್ಣ : ಇದು ನೊಗ. ನೇಗಿಲು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಡುವ ಸಾಧನವೇ 'ನೊಗ'. ಇದು ಜಾರಿ ಬೀಳದಂತೆ ಪಟಗಣ್ಣಿಯಿಂದ ಎತ್ತಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ.

ಗಣೇಶ : ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೇ ಬಳಸುವರೇ?

ರಾಮಣ್ಣ : ಇಲ್ಲ ಗಣೇಶ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೋಣಗಳನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಸುಗಳನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಣೇಶ : ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಉಳುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ರಾಮಣ್ಣ : ಉಳುಮೆಗೆ ನೇಗಿಲನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸೀಳುತ್ತದೆ. ನೆಲದ ಆಳಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಬೆಳಕು ಸರಾಗವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಧಾನ್ಯಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೊಳೆತು ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೇಗಿಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆ ಇದೆ ಮಗು. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ "ನೇಗಿಲಯೋಗಿ" ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಗಣೇಶ : ಅಪ್ಪ, ಆ ಹಾಡನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಹಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಣ್ಣ : ಹಾಡು ನೋಡೋಣ.

ಗಣೇಶ : “ನೇಗಿಲ ಹಿಡಿದಾ ಹೊಲದೊಳು ಹಾಡುತ
ಉಳುವಾ ಯೋಗಿಯ ನೋಡಲ್ಲಿ
ಫಲವನು ಬಯಸದ ಸೇವೆಯ ಪೂಜೆಯು
ಕರ್ಮವೆ ಇಹಪರ ಸಾಧನವು”.....

ಗಣೇಶನು ಹಾಡಿದ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿ ತಂದೆಯು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು.

ಅ) ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ.

ಬೇಸಾಯಗಾರ	ಮಿಷಿ	ಕುಳ	ಪ್ರಯೋಜನ
ಕುವೆಂಪು	ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು	ಪ್ರಾರಂಭ	ಮೇಣಿ
ಗ್ರಾಮೀಣ	ಸಿದ್ಧತೆ	ಕುತೂಹಲ	ಪಟಗಣಿ
ಪೂಜ್ಯ	ಸಲಕರಣೆ	ಕಬ್ಬಿಣ	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ

ಆ) ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಸಿದ್ಧತೆ - ಏರ್ಪಾಡು, ತಯಾರು
ಸಲಕರಣೆ - ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತು, ಉಪಕರಣ
ಸೀಳು - ಎರಡು ಪಾಲಾಗುವುದು
ಮೇಣಿ - ನೇಗಿಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸಾಧನ
ಪಟಗಣ್ಣಿ - ಎತ್ತಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ನೊಗವನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ

ಇ) ಗಮನಿಸಿ ತಿಳಿಯಿರಿ :

ನೇಗಿಲು - ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವ ಸಾಧನ.
ಕುಳ - ನೇಗಿಲಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಟ್ಟಿ.
ನೊಗ - ಬಂಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ನೇಗಿಲನ್ನಾಗಲಿ ಎಳೆಯಲು ಎತ್ತು, ಕುದುರೆ
ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುವ ಉದ್ದವಾದ ಮರದ ತುಂಡು.

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರಿ/ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಗಣೇಶ ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು?

೨. ನೇಗಿಲನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

೩. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಆ) ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಅಕ್ಷರ ಆರಿಸಿ ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಮಾದರಿ: ಬೇಸಾಯ (ಶಾ, ಸಾ, ಹಾ)

೧. ಪ್ರಾರಂ—ಸು (ಪಿ, ಭಿ, ಸಿ)

೨. ಉ — ಮೆ (ಳು, ಲು, ನು)

೩. ಸಿ — ತೆ (ತ್ತ, ಧ್ಧ, ನ್ನ)

೪. ರಾ — ಕವಿ (ಷ್ಟ, ಸ್ತ, ತ್ರ್ಯ)

ಇ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ವಾಕ್ಯ ಮಾಡಿರಿ :

೧. ಬೇಸಾಯಗಾರ ಉತ್ತಮ ರಾಮಣ್ಣ

.....

೨. ಉಳಲು ಹೊಲ ಜೋಡಿಸಿದನು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು

.....

೩. ಮಣ್ಣನ್ನು ನೇಗಿಲು ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಸೀಳುತ್ತದೆ

.....

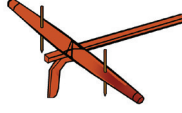
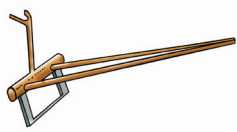
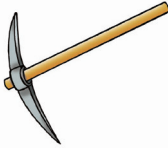
ಈ) ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿ:

೧. ಬೇಸಾಯ :

೨. ಕುತೂಹಲ :

೩. ಸಂತೋಷ :

ಉ) ಪದಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗೆರೆವಳೆದು ಹೊಂದಿಸಿ:

ಪಿಕಾಸಿ	
ಕುಂಟೆ	
ನೊಗ	
ಕುಡುಗೋಲು	

ಉ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ನೇಗಿಲು ಏಕೆ ಬೇಕು?

.....

.....

೨. ಹೊಲ ಉಳಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನಗಳು ಯಾವುವು?

.....

.....

ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಅ) ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ :

೧. ರೇಡಿಯೋ

೨. ಪೆನ್ನು

೩. ಶಾಲೆ

ಆ) ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮೂಕಾಭಿನಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ :

ಇ) 'ವಿಜಯನಗರ' ಈ ಪದದಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ :

ಮಾದರಿ : ಜಯ
.....

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಈ ಗದ್ಯದ ಕಲಿಕೆಯ ಆನಂತರ ಪರಿಚಿತ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವಿರಿ.

ಪಾಠ - ೧೩ ಸರಳತೆ (ಗದ್ಯ)

☞ ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿ.

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸಮಾರಂಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಸಮಾರಂಭ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಜನರು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲೆಂದು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಆಕೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಸೀರೆ ತುಂಬಾ ಕೊಳೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಆ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಆಕೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಆಕೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಶುಚಿಮಾಡಿ ಧರಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ಆ ಮಹಿಳೆಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೆಸೀರೆ ಇಲ್ಲ, ತಾನು ಉಟ್ಟಿರುವ ಸೀರೆಯೊಂದೇ ಇರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಯಿತು.

ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನು ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ತಾವೂ ತುಂಡು ಪಂಚೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಧರಿಸುವುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತುಂಡು ಪಂಚೆಯನ್ನೇ ಧರಿಸಿ ಬದುಕಿದರು. ಸರಳತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದರು.

ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಭಾಂಗಣ. ಅದನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಸಮಾರಂಭ. ಅನೇಕ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅತಿಥಿಗಳು, ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ತಾಕುರೀಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಕಾವಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರಳ ಉಡುಗೆ ಧರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ಕಾವಲುಗಾರರು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದರು. “ಇದು ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭ. ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶವಿದೆ. ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಡಿ. ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿರಿ” ಎಂದು ಜಬರದಸ್ತಿನಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

ಆಗ ಅವರು “ನೋಡಪ್ಪ, ನಾನು ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ನುಡಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಕಾವಲುಗಾರ “ನೀನು ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ? ನಮ್ಮನ್ನು ಮೂರ್ಖನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡ. ಸುಮ್ಮನೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿ” ಎಂದು ಬದಿಗೆ ತಳ್ಳಿದನು. ಆಗ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತಾದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಯ ಬಳಿಯಿದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಗೌರವಿಸಬೇಕಾದ ಗಣ್ಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ತಕ್ಷಣವೇ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದರು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕಾವಲುಗಾರರಿಂದ ಆದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮಾರಂಭದ ವೇದಿಕೆಗೆ ಕರೆತಂದರು. ಈ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರರು. ಸಮಾರಂಭವು ಬಹು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ಗೌರವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರರವರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದರು. ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಸಮಾರಂಭ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಕಾವಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಬಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಈಶ್ವರಚಂದ್ರರು “ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಕಂಡು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹವರನ್ನು ನಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಉದಾರತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದರು.

ಕಾವಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು “ದಯಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ. ವಿನಯವಂತಿಕೆಗೆ, ಸರಳತೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದ ಕಲಿತೆವು” ಎಂದರು. ಈಶ್ವರಚಂದ್ರರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದರು. ಈಶ್ವರಚಂದ್ರರು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಶುಭಕೋರಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದರು.

ಸರಳತೆಯು ಘನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಅ) ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ.

ಸಭಾಂಗಣ	ಉಡುಗೆ	ಹೆಮ್ಮೆ	ಸಮಾರಂಭ	ಅತಿಥಿ
ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ	ಏರ್ಪಾಡು	ದಯವಿಟ್ಟು	ಉದಾರತೆ	ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಮೂರ್ಖ	ಗೌರವ	ಪ್ರಯತ್ನ	ವಿನಯ	ಆಹ್ವಾನ
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ	ಠಾಕುರೀಕು	ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ	ಸಮಾಧಾನ	ಕಾವಲು
ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ	ಶುಭ			

ಆ) ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಸಭಾಂಗಣ	-	ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ
ಸಮಾರಂಭ	-	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ಆಮಂತ್ರಿಸು	-	ಕರೆಯುವುದು, ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು
ಕಾವಲು	-	ರಕ್ಷಣೆ
ಉಡುಗೆ	-	ಧರಿಸುವ ಬಟ್ಟೆ
ಮೂರ್ಖ	-	ದಡ್ಡ
ಬದಿ	-	ಪಕ್ಕ
ವಿನಯ	-	ಸೌಜನ್ಯ
ತುರಾಯಿ	-	ಪುಷ್ಪಗುಚ್ಛ
ಹೆಮ್ಮೆ	-	ಅಭಿಮಾನ
ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ	-	ಉತ್ತೇಜನ

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಅದು ಯಾರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು?

.....

೨. ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು?

.....

೩. ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು?

.....

೪. ಈಶ್ವರಚಂದ್ರರು ಯಾರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರು?

.....

ಆ) ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪದ ತುಂಬಿರಿ :

೧. ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

೨. ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ

೩. ಕಾವಲುಗಾರರಿಂದ ಆದ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರಿದರು.

ಇ) ಈ ಮಾತನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು?

೧. “ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ ಕಂಡು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿದೆ”

ಯಾರು ಹೇಳಿದರು?

ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು?

೨. “ದಯಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ.”

ಯಾರು ಹೇಳಿದರು?

ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು?

ಈ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ವಾಕ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಹಿರಿಯರನ್ನು ಅನೇಕ ಆಮಂತ್ರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿಗೆ

.....

೨. ಮೇಲೆ ಸಾಲಾಗಿ ಬೀಳುವಂತಾದರು ಬರುತ್ತಿದ್ದವರ

.....

೩. ವೇದಿಕೆಗೆ ಗೌರವ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕರೆತಂದರು ಸಮಾರಂಭದ ಅವರನ್ನು

.....

೪. ಶುಭಕೋರಿ ಅವರಿಗೆ ಮರಳಿದರು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ

.....

ಉ) ಮಾದರಿಯಂತೆ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

ಮಾದರಿ: ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ

೧. ಗೌರವ

೨. ವಿನಯ

೩. ಸಮಾಧಾನ

೪. ಶುಭ

ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಅ) ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡಿರಿ :

೧. ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವದು ಹೆಜ್ಜೇನು ಸವಿದಂತೆ

.....

.....

.....

೨. ಮಾತೇ ಮುತ್ತು, ಮಾತೇ ಮೃತ್ತು

.....

.....

.....

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಈ ಗದ್ಯ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಳಿಸುವಿರಿ.

ಪಾಠ - ೧೪

ಕಡಲು (ಪದ್ಯ)

ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇವುಗಳ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಕಡಲು (ಪದ್ಯ)

ಹೋಗುವ ಬಾರ ಕಡಲಿನ ತೀರಕೆ
ಸುಂದರ ನೋಟವ ನೋಡಲಿಕೆ || ಪ ||

ತೀರದ ತುಂಬಾ ಮರಳಿನ ರಾಶಿ
ಹರಡಿದೆ ಕಪ್ಪೆಯ ಚಿಪ್ಪಿನ ರಾಶಿ
ಆಡುವ ಬಾ ಕುಣಿದಾಡುವ ಬಾ
ಕಪ್ಪೆಯ ಗೂಡನು ಕಟ್ಟುವ ಬಾ || ೧ ||

ಕಡಲಾಗಿದೆ ನೀರಿನ ಒಡಲು
ಬಾನಂಚಿನವರೆಗೂ ನೀರಿನ ಮಡಿಲು
ತೆರೆತೆರೆಯಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ ಹೊನಲು
ಅಲೆಗಳ ಅಬ್ಬರ ತುಂಬಿದೆ ಮುಗಿಲು || ೨ ||

ಕಡಲಿನ ತುಂಬಾ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ
ಕಡಲಿನಾಳದಲ್ಲಿ ರತ್ನದ ಗಣಿ
ಸುಂದರ ಸೊಬಗನು ನೀಡುವ ಖಣಿ
ನಿನಗೆ ನಾವು ಸದಾಯಣಿ. || ೩ ||

– ವಾಣಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಅ) ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ.

ಕಡಲಿನ	ತೀರಕೆ	ಸುಂದರ	ದೃಶ್ಯವ	ನೋಡಲಿಕೆ
ತುಂಬಾ	ಮರಳಿನ	ರಾಶಿ	ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪಿನ	ಆಡುವ
ಕುಣಿದಾಡುವ	ಕಪ್ಪೆಗೂಡನು	ಒಡಲು	ಮಡಿಲು	ಹೊನಲು
ಮುಗಿಲು	ಜಲಚರ	ರತ್ನಗಳು	ಸೊಬಗು	ಖಣಿ

ಆ) ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಕಡಲು	-	ಸಮುದ್ರ
ದೃಶ್ಯ	-	ನೋಟ
ಒಡಲು	-	ದೇಹ
ಬಾನಂಚು	-	ಆಕಾಶದ ಕೊನೆ
ಹೊನಲು	-	ನದಿ
ಮುಗಿಲು	-	ಮೋಡ

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿ :

ಆ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಕಡಲಿನ ತೀರದ ದೃಶ್ಯ ನೋಡಲಿಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ?

.....

೨. ಕಡಲಿನ ತೀರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಹರಡಿರುತ್ತದೆ?

.....

೩. ಕಡಲಿನಾಳದಲಿ ಯಾವ ಗಣಿ ಇದೆ?

.....

ಇ) ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪದ ತುಂಬಿರಿ :

೧. ಹೋಗುವ ಬಾರ ತೀರಕೆ.

೨. ತೀರದ ತುಂಬಾ ರಾಶಿ.

೩. ತೆರೆತೆರೆಯಾಗಿ ಹೊನಲು.

೪. ಕಡಲಿನ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಣಿ

ಈ) ಮಾದರಿಯಂತೆ ಪ್ರಾಸಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

ಮಾದರಿ: ತೀರಕೆ — ನೋಡಲಿಕೆ

ಒಡಲು —

ಹೊನಲು —

ಪ್ರಾಣಿ —

ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಅ) ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿರಿ :

ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಮೋಟಾರು

ಗುಡ್ಡದ ಬಯಲಲಿ

ಹಾರುತ ಬಂದಿತು

ದಾರಿಯು ತಪ್ಪಿದ ಮೋಟಾರು

ನೋಡುತ ಗುರು ಗುರು

ಹುಲಿ ದನ ಕರು ಮೊಲ

ತಮ್ಮೊಳಗೇ ಯೋ—

ಚಿಸಿದವು ಎಲ ಎಲ

ಬಾಲವೆ ಇಲ್ಲದ ಇದು ಯಾರು!

—ವಿ.ಜಿ.ಭಟ್ಟ

ಆ) ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ :

ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಕೊಳ. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎತ್ತರವಾದ ಮರಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇರುವೆಯೊಂದು ಒಮ್ಮೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಮರದ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಒಂದು ಪಾರಿವಾಳವು ಅದನ್ನು ನೋಡಿತು. ಅದು ಒಂದು ಎಲೆಯನ್ನು ಇರುವೆಯ ಹತ್ತಿರ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿತು. ಇರುವೆ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ದಡವನ್ನು ಸೇರಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ಬೇಟೆಗಾರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಮರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಣವನ್ನು ಗುರಿ ಇಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಇರುವೆ ನೋಡಿತು. ಅದು ಹೋಗಿ ಬೇಟೆಗಾರನ ಕಾಲನ್ನು ಕಚ್ಚಿತು. ಆಗ ಅವನ ಗುರಿತಪ್ಪಿ ಬಾಣವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ಪಾರಿವಾಳವು ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಇರುವೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿತು.

ನೀತಿ : ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಈ ಪದ್ಯ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾಸ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡುವ ಮತ್ತು ಸರಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವೆ.

ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ.

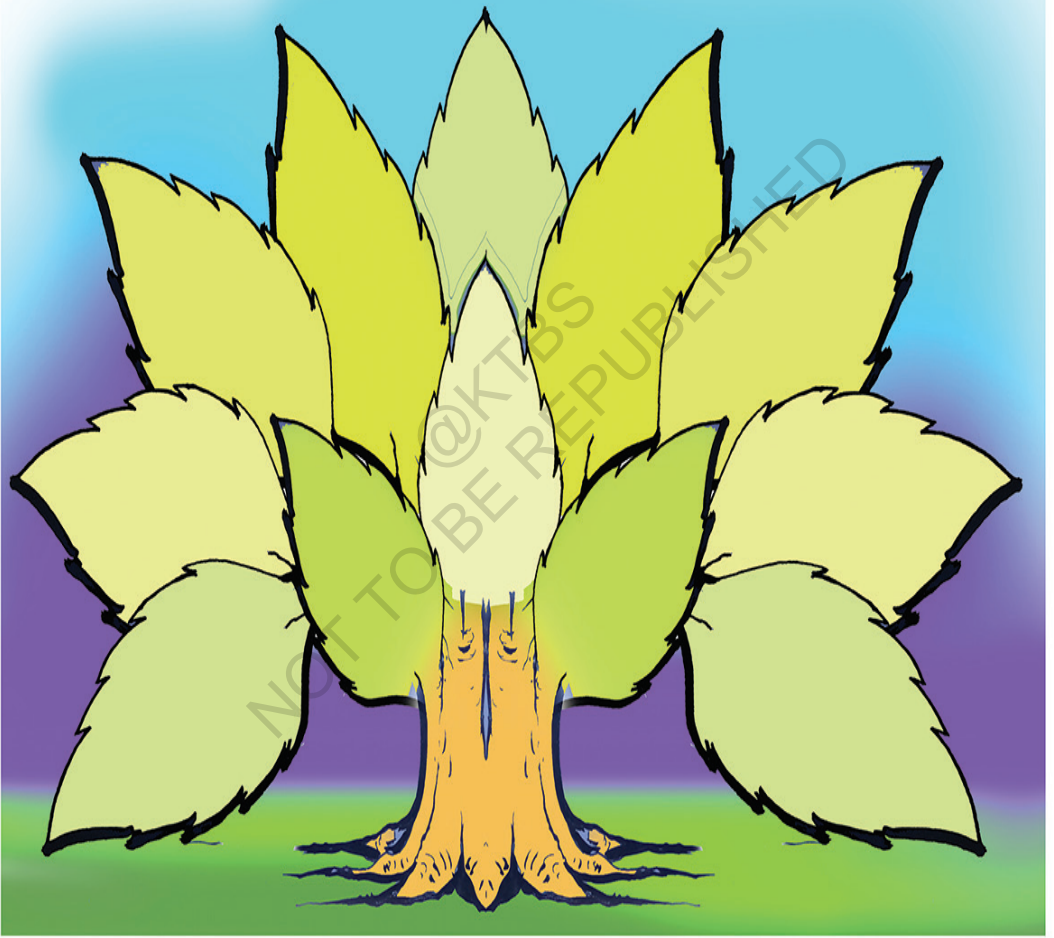
ಪಾಠ - ೧೫
ಸಹಬಾಳ್ವೆ (ಗದ್ಯ)

ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

ಮರಗಳು ನಮಗೆ ಏನೇನು ಕೊಡುತ್ತವೆ? ಯೋಚಿಸಿ ಖಾಲಿ
ಇರುವ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ:

ಸಹಬಾಳ್ವೆ (ಗದ್ಯ)

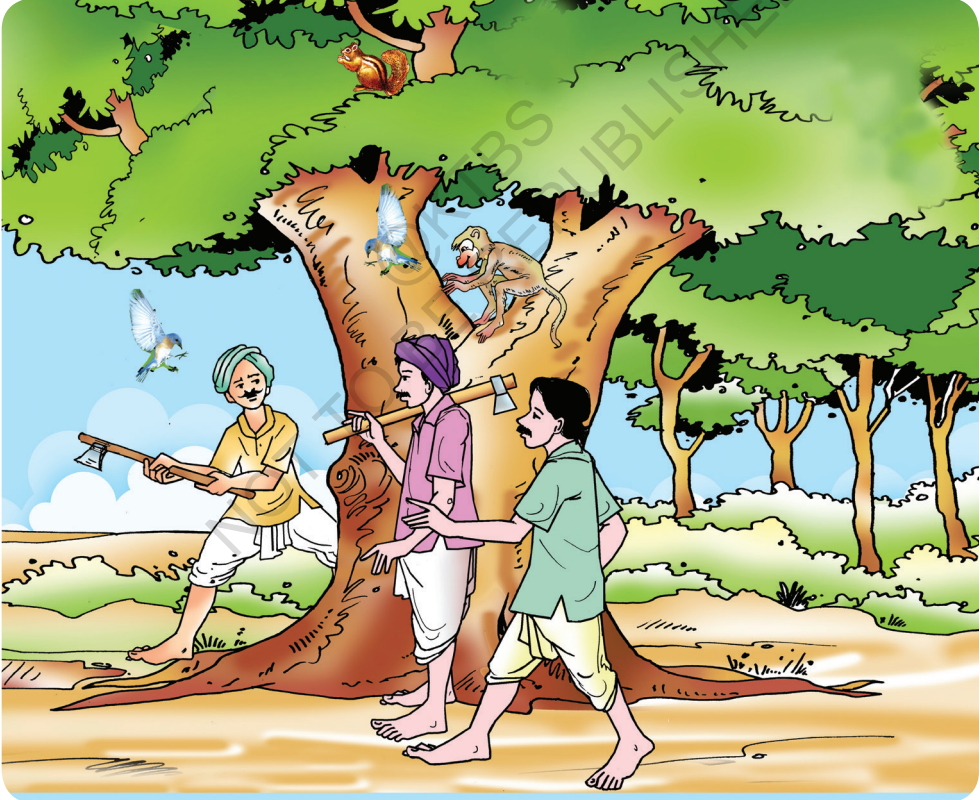

ಒಂದು ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು. ಆ ಕಾಡಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರವಿತ್ತು. ಅಜ್ಜಿಯೊಬ್ಬಳು ಒಣಕಟ್ಟಿಗೆ ಆರಿಸುತ್ತಾ ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಳು. ಆಗ ಊಟದ ಸಮಯ. ಅಜ್ಜಿ ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಊಟದ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದಳು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಅಳಿಲು, ಕಾಗೆ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಕೋತಿಗಳು ಎಂದಿನಂತೆ ಅಜ್ಜಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದವು. ಅಜ್ಜಿಯನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅಜ್ಜಿಯ ನಾಯಿ ಖುಷಿಯಿಂದ ಬಾಲವಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಜ್ಜಿ ಊಟವನ್ನು ಬುತ್ತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಆಹಾರವನ್ನು ನಾಯಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದಳು. ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅಳಿಲು ಮತ್ತು ಕೋತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದಳು. ತಾನೂ ಊಟಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ನಡುನಡುವೆ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ರಾಜನ ಸೇವಕರು ಆ ಮರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ತಾವು ತಂದ ಊಟದ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದರು. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ತಿಂದರು. ಅಜ್ಜಿ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡರು. ಒಬ್ಬ ಸೇವಕ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ನೋಡಿ “ಇವಳಿಗೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಊಟವಿಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದಾನಿಯಂತೆ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ” ಎಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದನು.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಸೇವಕರನ್ನು ಕುರಿತು - “ಅಯ್ಯಾ ಸೇವಕರೇ, ನಾನು ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ದೇಹ ಬಡವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಾನು ದುಡಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಏನು ನಷ್ಟ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಅನಂತರ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಕುಳಿತಳು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸೇವಕ “ಏ ಮುದುಕಿ, ನೀನು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿದ್ದು ಸಾಕು. ಈಗ ನಾವು ಈ ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆ, ದೂರ ಹೋಗು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇವನ ಮಾತಿನಿಂದ ಅಜ್ಜಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಸೇವಕರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ “ಈ ಮರವನ್ನು ಯಾರೂ ಕಡಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮರ. ಇದು ಎಷ್ಟೋ ದಾರಿಹೋಕರಿಗೆ ನೆರಳು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗಿದೆ. ನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳ ಗೂಡುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳಿವೆ, ಮರವನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹೋಗಿ..... ಹೋಗಿ..... ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿರುವ ಮರವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಅಜ್ಜಿ ಕೋಪದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಗೆಗಳು, ಕೋತಿಗಳು ಸೇವಕರನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದವು. ಕೋತಿಗಳು ಸೇವಕರನ್ನು ಪರಚಲು ಹೋದವು. ಕಾಗೆಗಳು ಅವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾ..... ಕಾ..... ಎಂದು ಅರಚುತ್ತಾ ಹಾರಾಡತೊಡಗಿದವು. ಅಜ್ಜಿಯ ನಾಯಿ ಬೊಗಳಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಇವುಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಸೇವಕರು ಭಯಪಟ್ಟರು.

ಆದರೂ ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೆನೆದು ಮರ ಕಡಿಯಲು ಮುಂದಾದರು. ಮತ್ತೆ ಕೋತಿ, ಕಾಗೆಗಳು ಸೇವಕರನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕುಕ್ಕತೊಡಗಿದವು. ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೋಪ ಕಂಡು ಸೇವಕರು ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಅರಮನೆಯ ಕಡೆ ಓಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ಮಹಾರಾಜ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅಜ್ಜಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದನು. ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡನು.

ಅನಂತರ ತನ್ನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ “ಸೇವಕರೆ, ಈ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಮತೆ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ. ಎಲ್ಲರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬಾರದು. ಆದ ಕಾರಣ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು ಬೇಡ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸೋಣ. ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸೋಣ. ಎಲ್ಲರೂ ಬನ್ನಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟನು.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಅ. ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ.

ಸಹಬಾಳೆ	ಸೇವಕರು	ದಾರಿಹೋಕರು	ಕಚ್ಚು	ಅಂಚು
ದಾನಿ	ನೆರಳು	ಕುಕ್ಕು	ಒಣಕಟ್ಟಿಗೆ	ಗೇಲಿ
ಹತ್ತಾರು	ಗಮನಿಸು	ಬುತ್ತಿ	ಬೇಸರ	ಗೂಡು
ಅಳಿಲು	ಹಂಚಿಕೊಂಡು	ನಾಶ	ರಹಿತ	ಕಾಗೆ
ನಷ್ಟ	ಜೋರುಮಾಡು	ಕಾಪಾಡು	ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ	ವಿಶ್ರಾಂತಿ
ಪರಚು	ತೊಂದರೆ	ಆಜ್ಞೆ	ಅರಚು	ಹಿಂತಿರುಗು
ಪಕ್ಷಿಗಳು	ಕೋಪ	ಬೊಗಳು	ಅರಮನೆ	ಸಂತೋಷ
ಪ್ರೀತಿಯ	ವರ್ತನೆ	ಕರ್ತವ್ಯ	ಅನುಕೂಲ	ಗಿಡಮರ
ಹೊರಡು	ರಕ್ಷಿಸು			

ಆ. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಸಹಬಾಳ್ವೆ	-	ಸಹಜೀವನ, ಕೂಡಿಬಾಳುವುದು
ಆಜ್ಞೆ	-	ಅಪ್ಪಣೆ, ಆದೇಶ
ಕಾಪಾಡು	-	ರಕ್ಷಿಸು
ದಾನ	-	ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡುವುದು
ಆಸರೆ	-	ಆಶ್ರಯ
ಬುತ್ತಿ	-	ಆಹಾರದ ಗಂಟು
ಕಂಗಾಲು	-	ಗೊಂದಲ, ತಬ್ಬಿಬ್ಬ
ಮಮತೆ	-	ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ
ಹಿತ	-	ಒಳ್ಳೆಯದು

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ :

೧. ಅಜ್ಜಿಯು ಏನನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಳು?
೨. ಅಜ್ಜಿಯು ಯಾರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು?
೩. ಸೇವಕರಿಗೆ ಅಜ್ಜಿಯು ಬೇಸರದಿಂದ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು?
೪. ಅಜ್ಜಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದವು?
೫. ಸೇವಕರು ಯಾರಿಗೆ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು?

ಆ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಅಜ್ಜಿಯ ಬಳಿಗೆ ಯಾರು ಬಂದರು?
.....
೨. ಅಜ್ಜಿಯು ಕೋತಿಗಳಿಗೆ ಏನನ್ನು ನೀಡಿದಳು?
.....
೩. ರಾಜನ ಸೇವಕರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು?
.....

೪. ರಾಜನ ಸೇವಕರು ಏನನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಪಟ್ಟರು?

.....

೫. ರಾಜನು ಯಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದನು?

.....

ಇ) ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

೧. “ಇವಳಿಗೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಊಟವಿಲ್ಲ.”

ಯಾರು ಹೇಳಿದರು?.....

ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು?

೨. “ಈ ಮರವನ್ನು ಯಾರೂ ಕಡಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.”

ಯಾರು ಹೇಳಿದರು?

ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು?

೩. “ಎಲ್ಲರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ.”

ಯಾರು ಹೇಳಿದರು?

ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು?

ಈ) ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಪ್ರೀತಿ :

೨. ಸಂತೋಷ :

೩. ಆಸರೆ :

೪. ಕಾಪಾಡು :

ಉ) ಮಾದರಿಯಂತೆ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಮಾದರಿ : ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ - ಪ್ರೀತಿ + ಇಂದ

೧. ಖುಷಿಯಿಂದ -

೨. ಮಮತೆಯಿಂದ -

೩. ಆಸೆಯಿಂದ -

ಉ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ರಾಜನ ಸೇವಕನು ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದನು?

.....

.....

೨. ಅಜ್ಜಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕೋಪ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

.....

.....

೩. ರಾಜ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದನು?

.....

.....

ಋ) ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ :

ನಾನು	ಕಾಡು ನೋಡಲು	ಹೋಗುತ್ತೇನೆ
ನೀನು		ಹೋಗುತ್ತೀಯ
ಅವನು		ಹೋಗುತ್ತಾನೆ
ಅವಳು		ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ
ಅವರು		ಹೋಗುತ್ತಾರೆ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

ಮಾದರಿ : ನಾನು ಕಾಡು ನೋಡಲು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

೧.

೨.

೩.

೪.

ಎ) ಅಂತ್ಯಾಕ್ಷರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಎರಡೆರಡು ಪದರಚನೆ ಮಾಡಿ :

ಮಾದರಿ : ಕಮಲ - ಲತ - ತಲೆ

ಕಾನನ -

ಆಹಾರ -

ಸಮಯ -

ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ಶಾಲೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರಿ.

೨. ಹೊರಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸರಳ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಳಿಸುವೆ.

ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸು.

ಪಾಠ - ೧೬ ಕಾವೇರಿ (ಗದ್ಯ)

ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಿರಿ :

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜೀವನದ ಕಾವೇರಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಮುಖ್ಯ ನದಿ. ಇದು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಸಾಲಿನ ತಲಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನೆಲದೊಳಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಭಾಗಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿಗೆ ಕನಿಕೆ, ಜ್ಯೋತಿ ಎಂಬ ಎರಡು ನದಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ “ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಪವಿತ್ರ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯನ್ನು ‘ಕೊಡಗಿನ ಕಾವೇರಿ’

ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭಾಗಮಂಡಲ, ರಾಮನಾಥಪುರ, ಚುಂಚನಕಟ್ಟೆ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ತಿರುಮಕೂಡಲು, ಮುಡುಕುತೋರೆ, ತಲಕಾಡು ಮತ್ತು ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಾ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಹಲವಾರು ಉಪನದಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಅನೇಕ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಬೇಸಾಯ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಮೀನುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಕಾವೇರಿಯ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಮೊದಲನೆಯದು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದು. ಇದನ್ನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕನ್ನಂಬಾಡಿಯೆಂಬ ಊರಿನ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಭಾರತರತ್ನ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಬಳಿ ಸುಂದರವಾದ ಬೃಂದಾವನವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಸೊಬಗು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂಗೀತ ಕಾರಂಜಿ ಕಣ್ಣಿನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ದೀಪಾಲಂಕಾರ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಲು ದೂರ ದೂರದ ಊರುಗಳಿಂದ ಜನರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಧುಮುಕುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಲವಾರು ಸುಂದರ ಜಲಪಾತಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಚುಂಚನಕಟ್ಟೆ, ಗಗನಚುಕ್ಕಿ, ಭರಚುಕ್ಕಿ, ಹೊಗೇನಕಲ್ ಜಲಪಾತಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ರಭಸದಿಂದ ಧುಮುಕುವ ಜಲಪಾತಗಳ ನೋಟ ರಮಣೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಮಹಾನಗರ, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಮತ್ತು ಶಿವನಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಶಿವನಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವನಸಮುದ್ರವು ಏಷ್ಯಾಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಥಮ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಉಪಯೋಗ ಅಪಾರ. ಅಲ್ಲದೆ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಕೊನೆಗೆ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ನದಿಗಳು ಕೇವಲ ನೀರನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲ, ಅವುಗಳು ಜೀವ ಪರಿಸರದ ಒಡನಾಡಿಗಳು.

ಅ) ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ.

ಕನ್ನಡನಾಡು	ಅಣೆಕಟ್ಟು	ವಿದ್ಯುತ್	ತಮಿಳುನಾಡು
ಜೀವನದಿ	ಕಾಲುವೆ	ದೀಪಾಲಂಕಾರ	ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ
ಕರ್ನಾಟಕ	ನೀರಾವರಿ	ಜಲಪಾತ	ಕೊಡಗು
ಸೌಲಭ್ಯ	ಚುಂಚನಕಟ್ಟೆ	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ತಲಕಾವೇರಿ
ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ	ಭರಚುಕ್ಕಿ	ಉತ್ಪಾದನೆ	ಕನ್ನಂಬಾಡಿ
ಹೊಗೇನಕಲ್	ನಿಯಂತ್ರಿಸು	ಮೈಸೂರು	ರಮಣೀಯ
ಬೃಂದಾವನ	ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ	ಶಿವನಸಮುದ್ರ	ಸಂಗಮ
ಸಂಗೀತ	ಕಾರಂಜಿ	ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳ	

ಆ) ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಜೀವನದಿ	-	ಎಂದೂ ಬತ್ತದ ನದಿ
ರಮಣೀಯ	-	ಚೆಲುವಾದ/ ಸುಂದರವಾದ
ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ	-	ನೋಡಲು ಅರ್ಹವಾದ, ರಮ್ಯವಾದ
ಶುದ್ಧೀಕರಿಸು	-	ಶುಚಿಗೊಳಿಸು
ಜಲಪಾತ	-	ನೀರು ಧುಮುಕುವ ಸ್ಥಳ
ನಿಯಂತ್ರಿಸು	-	ಹಿಡಿತ, ಹತೋಟಿ
ಅಣೆಕಟ್ಟು	-	ಹರಿಯುವ ನದಿ ನೀರಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ
ಉಪಕಾರ	-	ಸಹಾಯ, ನೆರವು

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರಿ :

೧. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?
೨. ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನದಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ?
೩. ಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ?
೪. ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವ ನೀರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುವುದು?
೫. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ?

ಆ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜೀವನದಿ ಯಾವುದು?
.....
೨. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ?
.....
೩. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಹೆಸರೇನು?
.....
೪. ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದ ಪ್ರಥಮ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ ಯಾವುದು?
.....
೫. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಹರಿದು ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ?
.....

ಇ) ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿ :

೧. ಅನುಕೂಲ :

೨. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ :

೩. ಸುಂದರ :

೪. ರಮಣೀಯ :

೫. ಉಪಕಾರ :

ಈ) 'ಅ' ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪದವನ್ನು 'ಆ' ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಅ	ಆ	ಸರಿಯಾದ ಪದ
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ	ಅಣೆಕಟ್ಟು	
ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ	ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳ	
ಭರಚುಕ್ಕಿ	ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ	
ಶಿವನಸಮುದ್ರ	ಜಲಪಾತ	

ಉ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ?

.....
.....

೨. ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ಅನ್ನು ನೋಡಲು ದೂರದೂರದ ಊರುಗಳಿಂದ ಜನರು ಏಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ?

.....
.....

೩. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಜಲಪಾತಗಳು ಯಾವುವು?

.....
.....

ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.
೨. ಪೋಷಕರೊಡನೆ ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್.ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿ.
೩. ಗದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ : ಈ ಗದ್ಯದ ಕಲಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪದಗಳನ್ನು ಓದಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವಿರಿ.

ಪಾಠ - ೧೭

ತಾಯಿ (ಪದ್ಯ)

ಪಾಠಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ತಾಯಿ (ಪದ್ಯ)

ತಾಯಿ ತಾನು ಮಗುವ ಹಡೆದು
ಜಗವ ಮರೆತಳು
ಮಗುವ ತನ್ನ ಇಡಿಯ ಜಗವು
ಎಂದು ಬಗೆದಳು

ಮಗುವು ದಿನವು ಆಡಿ ಬರಲು
ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಳು
ಮಗುವು ಬೇಗ ಬಾರದಿರಲು
ಕೂಗಿ ಕರೆವಳು

ತನ್ನ ನೂರು ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಿ
ಮಗುವ ಪೊರೆವಳು
ಹಲವು ಕೆಲಸ ಇರಲು ಬಿಟ್ಟು
ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವಳು

ಮಗುವು ತನ್ನ ಕರುಳ ಕುಡಿಯು
ಎಂದು ಬಗೆವಳು
ಮಗುವಿನೊಡನೆ ದಿನದ ಕೆಲಸ
ಮಾಡಿ ಬಿಡುವಳು

ಮಗುವು ಅಳಲು ನೊಂದು ತಾನು
ಮನದಿ ಕನಲುವಳು
ತನ್ನ ಮಗುವ ನೋಡಿ
ಎಲ್ಲ ಮರೆವಳು

ಮಗುವೆ ನಾಳೆ ನಾಡ ಪ್ರಜೆಯು
ಎಂದು ನೆನೆವಳು
ಜಗಕೆ ಮಗುವ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು
ತಾಯಿ ಆದಳು

– ಎ.ಕೆ. ರಾಮೇಶ್ವರ

ಅ) ಕೇಳಿದ ಪದಗಳು : ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ.

ತಾಯಿ	ಮಗುವ	ಹಡೆದು	ಜಗವ	ಮರೆತಳು
ಇಡಿಯ	ಬಗೆದಳು	ದಿನವು	ಆಡಿ ಬರಲು	ಹೆಮ್ಮೆ
ಪಡುವಳು	ಬಾರದಿರಲು	ಕರೆವಳು	ಮೊರೆವಳು	ಹಲವು
ಕೆಲಸ	ತಿಂಡಿ	ಕೊಡುವಳು	ಕರುಳ	ಕುಡಿಯು
ದಿನದ	ನೊಂದು	ಕನಲುವಳು	ಪ್ರಜೆಯು	ನೆನೆವಳು

ಆ) ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಕನಲುವಳು	—	ಸಂಕಟಪಡುವಳು
ಇಡಿ	—	ಪೂರ್ಣ
ಬಗೆವಳು	—	ತಿಳಿವಳು
ಮೊರೆವಳು	—	ಕಾಪಾಡುವಳು

ಅಭ್ಯಾಸ

ಅ) ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿರಿ :

ಆ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

೧. ತಾಯಿ ಮಗುವ ಪಡೆದು ಏನನ್ನು ಮರೆತಳು?

.....

೨. ತಾಯಿ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೊರೆವಳು?

.....

೩. ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಏನು ಕೊಡುವಳು?

.....

ಇ) ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸು :

೧. ಜಗ :

.....

೨. ಕೆಲಸ :

.....

೩. ತಿಂಡಿ :

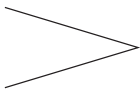
.....

ಈ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದ ಗಮನಿಸಿ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

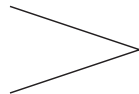
೧. ತಾಯಿ = ...

೨. ಪ್ರಜೆ = ...

ಉ) ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪದ ರಚಿಸಿ :

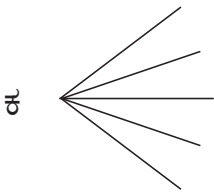

ದಿ

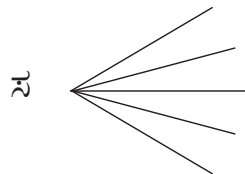

ಲಿ

ಊ) ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪದ ರಚಿಸಿ :

ಲಿ

ಲಿ

ಋ) ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಕಂಬ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮೂರನೆಯ ಕಂಬಸಾಲಿನಂತೆ ಪದ ರಚಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಮಾದರಿ:

ನೋ	ಡು	ನೋಡು
ಕಾ		
ಮಾ		
ಬೇ		
ನೀ		
ಗೂ		
ಸೇ		
ಮೂ		

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕ, ಅಣ್ಣ ಅವರುಗಳ ಚಿತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಆರಂಭ ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೊಸಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆಯುವೆ.

NOT TO BE REPUBLISHED

NOT TO BE REPUBLISHED